

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 „
 Helyben hához hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésén
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Működésének és hirdetéseknek
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 16.

Oltár és trón.

A régi magyar hármass jelszó: Isten, Király, Haza, lassankint elhalványult, kiesett társadalmi életünk mozgatói közül.

Rettenetes devalváció állott be a pusztulás nyomán, nagyobb mint a scheinforintok idejében, mert a mi e nagy értékek után lett társadalmi rugó, az hitvány, sőt undorító dolog.

A főembereinknél vagyon, rang és kitüntetés a hármass jelszó, a plutokrata ugorkafára jutottaknál pénz, pénz, pénz, a népnél bor, sör és szesz lett a jelszó.

A kik pedig atuczat embertömegben nem érzik jól magukat, azok, ha intelligensebb emberek, megcsömölve vonulnak vissza, ha egyszerűbb emberek, odább állanak egy házzal.

Innen a közvélemény lanyhasága és a korlátozhatatlan kivándorlás, összekötte folytonos sorvadásunkkal. Az első támadás az első ősi jelszót, Istent érte. Mint valaha Betlehemben a szállást kereső Istenfiának nem akadt helye, mert minden zug meg volt tömve holmi jövevényekkel, úgy szorították ki a Magyarok Istent minden törvényeinkből, sőt minden dologból, a mi polgári vonatkozású — a teljes felekezettlenségig.

Valaha őrjöngő véres forradalom idején a nép söpredéke detronizálta Franciaországban az Istent s oltár fölé állított egy nőt, mint az ész Istenét, nálunk pedig

egy borjut tettek helyébe, a szintén ősi aranyborjut, melynek tisztelői fejéhez pedig már Mózes is hozzá verte a X. parancsolat köztábláját. De hát akkor is keményebbek voltak a koponyák s a köztáblák törték össze; míg végre a nagy próféta önkezével zuzta szét a bálványt.

Hajh! a mi nemes prófétáink hármass köztáblával, jog, törvény, igazsággal rohannak a bálvány felé, fel annak talpatára, de itt — nos! nem törik össze a komoly köztáblákat, hanem látva, hogy a pidesztálon ők is kiemelkednek, hát szelid pózzal átölelik az aranyborju nyakát s tartva a szent táblát másik kézzel — imádtatják magukat ujsághimnuszokkal.

Sok nagy férfiú rohant már izzó szenvedélyvel a borju bálványra s mikor feljutott hozzá a hatalom polczára, hát lett két bálvány, a régi arany, a másik még csak nem is arany.

A gseft szelleme lett urra felettünk s lassankint, a kiknek bőrre megy a gseftelés, elfogy, mint áldozat — a nép.

Isten után a királyra kerül a sor.

Milyen elégiákat tudnak írni inkompatibilis pártállású lapjaink arról az álomról, ha itt laknék az udvar.

Ah! magyar udvartartás!

Mégis mit tapasztalunk.

Valóságos dühvel támadják a királyi családot.

A jámbor Kossuth Ferencz, kinek igazán baj az, hogy az apja fia, mert hiszen más viszonyok között igen jó mérnök lett volna belőle, míg így szörnyen kicsi nagy embernek, annyira, hogy

folyton rálép önmagára, ez a túlyöngéd erő egyszerre csak parlamenti lázadással fenyegeti meg a koronát. Miért!? Olyan dologért, a melyért a kormány a felelős. A többi vörös és zöld hazafiak úgy beszélnek a trónörökösről, mint kávébenik krenczhenjükből a szomszédasszonyról, ismét mások Lipót Szalvátor mondásába akarnak mindenáron közjogi sérelmet belemagyarítani és éppen azok, a kik hallgattak, mikor Bánffy Horvátországot külön államnak, — Koppenhágát pedig Ausztria fővárosának mondta, Szent Simont nem is említve.

Ezek az urak sértették vérig a pápát Agliárdi nagykövettel folytatott hecczükkel, keserü gyümölcsét e hősködésnek éreztük a Stadler-ügyben, most pedig a királyi család ellen folyik e szájas hősködés. Hol itt az észszerűség, vagy pláne tisztelet az eljárásban. Sőt legujabban egy berlini lapban is áskálódnak a trónörökös ellen, ki egykor királyunk lesz.

Bizonyára vágyva fog sietni udvarát Budán rendezni be.

De hát ez is programponi, Isten után a király tekintélye következik.

És a Haza mi lett a piaczi lármában?

Bizony csak tetszetős czéger hamis árusok boltján. Muzeumi tárgy, melyet előszednek a spirítusból banketteken, aztán visszatesznek. Sőt olyan mondás is járta, hogy nem az a haza, a melyet trágáznak, hanem a mely a nép szívében él. Tehát haza egy amerikai kolónia is, vagy másként ubi bene ibi patria.

Igy megy a devalváció minden ősi

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A művész.

Írta: J. H. Rosny.

— Nem. Napoléon nem volt kegyetlen, ha a részvét fogalmát nem igen ismerte is, — szólt az öreg Ambreuse gróf. — Szívesen osztogatta a kegyelmet, nevezetesen, amikor mindenható volt s azt hiszem, hogy amikor nagyon haragos volt, még akkor sem áldozta fel soha a szeszélyének egy ember életét, pedig ezt elég gyakran megteszik a hatalmas uralkodók. A testi fájdalom nem indította meg őt; bár meglehetősen élénk volt a vérmérséklete, nem lehet azt mondani róla, hogy ideges volt, mert egyforma nyugalommal dolgozott a halálkiáltások közepette és a nők kacagása közben. Ha egy embert halálra szánt, nem lehetett többé azt remélni, hogy könyörgéssel vagy sirással el lehet őt téríteni a szándékától, hacsak maga is el nem árulta előbb, hajlandó valami részvét-

komédiát játszani. Az érzéknek sokkal nagyobb hatása volt reá, ha tiszteletteljesen, de azért világosan és határozottan mondotta el neki az ember az okoskodását.

Ha néha egy kissé megindult és részvétet érzett: az áldozat vagy a bűnös zokogásában mindig volt egy kis komédia is; a fájdalomnak és a rémületnek előbb iskolába kellett járnia valami tragikus művészhez s bizonyos tekintetben művészi rendezés is kellett hozzá, hogy Napoléonra hatást gyakoroljon. Nekem is volt egy érdekes kalandom, amely ezt bizonyítja.

* * *

Akkoriban Condé seregében szolgáltam. A herceget mindenki nagyon szerette, — vagy legalább azok, akiket a királyi család szerencsétlensége megindított. Engem bizott meg azzal, hogy kezdjem meg a titkos tárgyalásokat két olaszországi tábornokkal, akik a megbízható tudósítások szerint már megunták a demagógia szolgálatát s ismét hajlandók volnának a legi-

tim kormányhoz fordulni, — föltéve persze azt, hogy az érdekeiknek megfelelő címet, rangot és hivatalt kapják jutalmul.

A körülmények eleintén arra vallottak, hogy a küldetésemet sikerül befejeznem. Mind a két tábornok helyeselte a herceg nézeteit s valósággal el voltak ragadtatva azoktól az előnyös dolgoktól, amelyeket kínáltunk nekik. Már örvendeztem, hogy ilyen jó szerencsével jártam, mikor egy este berontott a szobámba egy tiszt egy csapat granátossal s elvette tőlem az irataimat mind, engem pedig egyenesen Napoléonhoz kísért.

* * *

A tábornok türelmetlenül járt-kelt a szobájában. Akkoriban olyan sovány és olyan élénk volt, mint a vadmacska; az arczbőre sárga volt, mint a citrom, szürke szeme nagyon nyugtalan volt, durván és erőlyesen kiabált, de azért ha akart, tudott nagyon szeliden is beszélni. A dühös ember szerepét játszotta, de azért én észrevettem, hogy alapjában véve nyu-

BERKES BERTALAN festék-kereskedése, NAGYVÁRAD.

Főüzlet és padlófénymáz-
 gyár:

Zöldfa-utca 33. szám.

109,

Mindennemű festékek, festészeti kellékek, ecsetek, padlófénymázak és parkettviasz már több év óta elősmert szolid kiszolgálásom mellett a legolesőbb napi árakban kaphatók.

Emke padlófénymáz, mindenki által elősmert, kitűnő minőségű és tartós padlófénymáz. 5% az Emke javára.

Legjobb amerikai padló beeresztő olaj 1 kgr. 90 fillér.

FIOKÜZLET: festék különlegességek raktára:

Fő-utca Bazár-épület Huzella üzlet mellett.

szent érzelmeinkben. Ezt tessék visszaváltani arany valutára.

Azt az aranyborjút tessék összetörni, annak a testéből kitellenék, a mellette álló hamis prófétának pedig oda lehet koppantani a hármastáblát a jog, törvény és igazságot, s a régít, a hármastáblát Isten, Király, Haza tiszta eszméit.

Bátorságot szeretnénk látni, nem hősködést, munkát és nem pusztítást, tetteket és nem paktumokat.

P—y.

Szenteltetett törvények.

A »Budapesti Közlöny« tegnap száma közli az 1902. évi VII., VIII. és IX. törvényeket, melyeket ő Felsége a hó 6-án szenteltetett. A VII. t.-cz. a vármegyék közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadások fedezésére szükséges 522437 kor. 77 fillér póthitel igénybevételét engedélyezi. A VIII. t.-cz. a csorbai birtoknak az államkincstár részére történt megvásárlását hagyja jóvá és a IX. t.-cz. a dunántúli helyi érdekű vasut-részvénytársaság tulajdonát képező vasut vonalak engedély okiratának egyesítését hagyja helyben.

A pánszlávok Bosznia okkupációjáról.

A magyarországi tót nemzetiségi párt sajtója még irodalmi rovatát is fel tudja használni a pánszláv tendenciák terjesztésére. Így a *Narodnie Noviny* közli a moszkvai könyvpiacon megjelent Zaria című orosz munka cikkét, mely Bosznia és Hercegovina sorsával foglalkozik s az osztrák-magyar monarchiát megértelemmel bírálja. »A tények beszélnek a maguk nevében — írja a Zaria. — Az orosz nemzet egy negyedszázad előtt nem ezért indult harcra a Balkán félszigeten lakó szláv testvérek szabadságáért, nem ezért ontotta legjobb fiait közül ezereknek vérért. Ideje, hogy véget vessünk az osztrák-magyar gyámság komédiájának a szláv Bosznia és Hercegovina fölött és hogy

önálló, független életet adjunk a lakosságnak, mert különben ott nemsokára a kövek is védelemért és biztonságért fognak kiáltani.« A *Narodnie Noviny* megjegyzi, hogy F. I. Tutzev a XIX. század legjobb orosz költője volt s minden alkalommal exponálta magát az idegen szlávokért. Ennek bizonyításaként eredeti cyrill betűs szövegben közli Tutzev két dalát, a melyek közül a második az 1867. évi moszkvai szláv ethnografiai kongresszus alkalmával írta. Ez az utóbbi hevenyészett magyar fordításban így hangzik: »Üdvözöllek vendégeink. De nem is vendégek vagytok ti minálunk, hanem a miénk. Otthon vagytok. Nem, több ez ti néktek, mint az otthonotok, ez a ti hazátok, ez, a hol ismeretlen az idegen faj felsőbbesége uralma.« — »A Zaria — így végződik a *Narodnie Noviny* cikke — a drága Tutzev mindkét dalát közli. Es ilyen a könyv többi tartalma is, ilyen szellemben van írva valamennyi cikke. A könyv kiadói meg akarják nyerni az orosz nemzet széles rétegeit a szláv kérdéseknek és a szenvedő szlávoknak.«

Nemzetiségi kritika Mocsáry művéről.

Mocsáry Lajos »A közönségi rendszer zárszámadása« című munkájával nem tett jó szolgálatot hazájának. Elénk bizonyítéka ennek az a határtalan dicséret, melylyel művét a tót nemzetiségi sajtó elhalmozza. A turóczi-szent-mártoni *Narodnie Noviny* egész cikksorozatát szentel a műnek, a melyben annak lényegét ismerteti. Általános jellegű kritikáját pedig »V dobru hodinu« (Jó órában) című cikkében közli. »Alig hangzott el, ugymond, *Ruzsiák* János szép, férfias jellemű és igazságtól szikrázó beszéde, Mocsáry Lajosnak, a magyar hazafinak öreg szívéből hasonló hangok törnek elő. Mindkét enuncziáció a mai áradat ellen irányul, egyik sem kedves a mai kor sovínisztáinak. *Ruzsiák* Jánosra helyenként maga gróf Apponyi elnök rászólt, míg Mocsárynak Magyarország ujdonsült oligarcháinak leghatalmasabb, sőt mondjuk ki nyíltan, mindenható klikkje ront neki. Sok ellenség, nagy tisztesség, mondhatják mindketten a némettel. Persze, az ördög erősen dolgozik a tisztesség megölésén, az egész tisztességes világ kiforgatásán, az embernek közönséges, az állatnál is alantabb fokon álló géppé való sülyesztésén, de erős a hitünk,

hogy siker nélkül működik. Néhány áldozatra szert tesz, de mindig meglesz az emberek sorában a becsületes, tisztességes és igazságos emberek ekléziája.

Ha *Ruzsiák* teljes elismerést érdemel a tót nemzet védelméért a mérhetetlen sovíniszta vadság ezen korában, mindenesetre dicséret illeti Mocsáryt is, a ki elvállalta *Kassandra* hálátlan szerepét. Egykor, ha majd a vad sovíniszta politika következményeként eljön a hatalmas világfelfordulás és larmento, Mocsárynak megvetett, el nem ismert álláspontja történelmi magaslatra fog emelkedni és a magyar nemzet (»madarsky národ«) minden igaz fia el fogja benne ismerni a nagy főfiút, az óriást a liliputik között, a kit a saját kárukra nem akartak megérteni. Ma a Pester-Lloyd mindenható »patriotái« gunyolják Mocsáryt, sőt sajnálkoznak fölötté, mint valami csodabogár Don Quixotte fölött. Az ő vetéük nő és érik, ott vannak a tele jászol mellett, a zene vigan játszik. Minek rontsák kedvüket a Mocsáry-féle tanokkal! Ki kell őt nevetni, el kell taszítani, nem kell meghallgatni. *Ruzsiák* kol el lehet németani ordítózással és elnöki fékkel, *Wlassits*-féle pusztá hazugsággal, Mocsáryt pedig kinevetetni a Lloydok és Naplók által — és a haza meg van mentve. Amde a kérdések, a melyeket *Ruzsiák* a magyar országgyűlés előtt dicső beszédében elmondott és Mocsáry a maga szép és igaz könyvében felvetett, fenyegető és kardinális kérdések maradnak, a melyeket nem lehet megfékezni Apponyi-féle fékkel és eltörölni a zsurnaliszta hátramosztók hebroni szatirájával.

Általános sztrájk Svédországban.

Svédországban általános sztrájk ütött ki, melynek következményei egyelőre beláthatatlannak. Annyi bizonyos, hogy észak munkásai olyan erélylyel és határozottsággal vezetik a sztrájkmozgalmat, mint a minőt Európa többi államaiban nem igen láttunk. A munka egyszerre minden vonalon szünetel: a lapok nem jelennek meg, a gázlámpák nem égnek, az üzletek, vendéglők zárva vannak, az összes üzemek szünetelnek, szóval minden megakadt egy néhány napra s még sem lesz meg a nagy sztrájknak a munkásokra várt eredménye, mert az évek óta tartó gazdasági válság a tőkét is megbénította és a munkások béremelési követeléseivel szemben sok gyár beszünteti az üzemet, úgy hogy a munkanélküliek száma

godt és elszánt. Azzal kezdte, hogy gyorsan egész sereg kérdést intézett hozzám, amely kérdések nagy része azonban meggondolatlanságra vallott, de csak az én szememben, más különben az egész kihallgatás elejétől a végéig nagyon ügyesen volt tervezve és kiszámítva. Mindazáltal csak annyit vett ki belőlem, amennyit a két tábornok árulása következtében már ugyanis tudott. Végre rám kiáltott:

— Huszonöt óra múlva eltemetjük önt! Csak valami fontos vallomás menthetné meg.

Aztán kivitetett engem. Már azt hittem, hogy egyszermindenkorra búcsút kell vennem az egész világtól.

* * *

Nem akarom önökkel elhitetni, hogy az ezután következő éjszakát kellemesen töltöttem el. Szerettem az életemet, ami nem is csoda, mert nagyon fiatal voltam. A szerelem, a mulatás, a kaland mindenható varázst gyakorolt reám. Persze nem engedett aludni egy percig sem az a gondolat, hogy egy nap múlva már hat láb magas föld borítja Ambreuse grófot, minden reményével együtt.

Mikor fölkeltem, nagyon gyenge és fáradt voltam, s gépiesen beleharaptam abba a kis cipőbe, melyet a fogház őre hozott be a cellámba.

Mily nagy volt a meglepetésem, mikor a kenyérben egy darab papírt találtam, amelyre ezek a szavak voltak írva:

»Barátkozzék meg azzal a gondolattal,

hogy én az ön felesége vagyok, s hogy a mi gyermekünket hoztam ide. Megpróbálom, hogy meg tudom-e menteni önt. — Suzanne.«

Ez a női év egyszerre olyan lett előttem, mint a csillag az éjszakában. Suzanne egy fiatal, bájos párisi művésznő volt, akit nagyon szerettem, s aki egyszerre nyomatlanul elűnt Párisból. Ezerféle gondolat fordult meg az agyamban, de sehogy sem tudtam megtalálni e titokzatos dolog nyitját. Folyton csak Suzanne gondoltam, mikor kivezettek a cellámból s valami haditörvényszék-féle elé állítottak. Bonaparte is ott volt. Ő vezette a tárgyalást, de csak a forma kedvéért, hogy legyen valami alap a már ugyanis kész ítélet kihirdetésére. Azt is közölték velem, hogy estefelé fognak agyonlőni.

— Fontolja meg a dolgot, — szolt a tábornok, — valami fontos leleplezés megmentheti önt. Álljon elő velem!

— Soha! — válaszoltam.

Bonaparte vállat vont. Ebben a pillanatban egyedül voltam vele, csak a főlebbvalóinak fölöttellenül engedelmes két katona őrizett engem. Bonaparte épen válaszolni akart nekem, mikor hangos zokogást hallottunk. Az ajtó kinyílt, s egy siró asszony, aki egy körülbelül nyolcz hónapos gyermeket tartott a karján, berohant; a haja leomlott a vállaira, fekete szemei ragyogtak, s végtelen rémületet árukt el az arca. Nagyon sápadt volt, s szó nélkül jött felénk, Astyanax anyjának félelmetes nagyságával. Mikor már egészen közel volt Bonapartéhoz, —

épen úgy, mint ahogy a színházban szokás, német átkokat kiáltott reá. Aztán a gyermeket fölemelve eléje tartotta, s így kiáltott fel:

— Fejezd be művedet, te tigris és öld meg ezt a gyermeket is, mint ahogyan az atyját meggyilkolod!

Ebben a pillanatban kissé összerendeztem a tábornok; mintha valami részvét ébredt volna föl benne; gyorsan kiment, megparancsolta, hogy vezessenek vissza a cellámba, s néhány óra múlva tudatta velem, hogy megkegyelmez az életemnek.

* * *

Nem akarom most elbeszélni, hogy hogyan szöktem meg, s azt se, hogy Suzanne-nak, ennek a mennyei jószágú teremtsnek a gyöngédsége hogyan kárpótolt engem a kiállott szenvedésekért. Mikor később a császár szolgálatába álltam, egyszer tréfából eszembe juttatta ezt az esetet. Nagyot nevetett azon, hogy oly ügyesen megcsaltuk, meghuzta a fölemet és így szolt:

— A művészet diadalmaskodott a természetén: de még egyszer tudom nem fog senki úgy rászédni!

Tévedett a császár; mindig azt tapasztaltam, hogy a megkegyelmezéseknél mindig csak a színészkedés gyakorolt reá hatást, míg a naiv fájdalom sohasem tudta őt megindítani.

ijesztő mérvekben szaporodik. Már most mit ér az, ha a munkában lévő magasabb ár mellett dolgoznak, amikor annyi ember van munka nélkül. Azután a munkanélküliség szükségkép is nyomja a béreket, mert az éhes ember olcsón is munkát vállal. Ily körülmények között a munkások követeléseinek határt kell szabni épen a munkások érdekében.

A francia kormány válságban.

A francia kormány helyzete most a választások után, dacára a papíron levő többségnek, meglehetősen bizonytalan. Ennek a körülménynek tulajdoníthatók azok a hírek, a melyek szerint *Waldeck-Rousseau legközelebb lemond.* Ezek a hírek mind nagyobb bizonyossággal lépnek fel és úgy látszik, a pártok új csoportosulása következtében új kabinet is lesz Franciaországban. Mert *Waldeck-Rousseau* mostani többsége a legszélsőbb elemekből toborzódik össze, míg az ugynevezett mérsékelt, más szóval államfenntartó elemek az ellenzéki táborban vannak. Ugyancsak itt foglalnak helyet régi kipróbált republikáns férfiak is. Valószínű, hogy a köztársasági elemek ugynevezett koncentrációs párttá fognak tömörülni és ekkor egy koncentrációs miniszterium fog alakulni, mely viszont a szocialistákat fogja az ellenzékibe hajtani.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 16.

Apponyi Albert gr. elnök az ülést megnyitván, harmadszori olvasásban megszavazták az appropriációt.

Támadás a delegáció ellen.

Elnök bejelenti, hogy két interpelláció lett bejelentve. Az egyiket *Rátkay*, a másikat *Barta* Ödön jelentette be.

Rátkay László: Tegnap egy sérelem történt, mely nem az egyéné, hanem a magyar képviselőé.

Tegnap délután *ő (Rátkay)* és *Kubik* Béla, hogy meggyőződjenek, vajjon csakugyan németül tárgyalnak-e, elmentek a hadügyi bizottságba. Ott nem engedték be. Elmentek Szapáryhoz az elnökhöz, hivatkoztak arra, hogy mint képviselők, minden nyilvános ülésen részt vehetnek, kérték, hogy bemelessenek. Szapáry azt felelte, hogy ő nincs tisztában azzal, vajjon az albizottság nyilvános ülés-e, (Zaj a szélsőbalon) de majd megbeszéli odabent. Bezárták az ajtókat s később kijött Szapáry, mondván, sajnálja, nem tehet eleget most kívánságuknak, hanem holnapig megtanácskozzák. (Derűtlenség a szélsőbalon.)

Kiáltások: Nevetséges együgyűség!

Rátkay: Itt a magyar képviselőnek joga s a nyilvánosság van megsértve. A delegáció nem egyéb, mint az országgyűlés egy esetlegesre kiküldött bizottsága. S ezt Central-parlamentté tették. (Ugy van! a balon). Azok talán magasabbak egy fejjel, mint mi? Méltó helyre helyezték őket a muzeumba a mumiák csontvázaival közre. Félig behajtott ajtó mellett hallotta, hogy idegen katonatisztek, mosoni mellett, német nyelven határoznak a magyarok milliói felett (Zajos tetszés a balon) s a magyar képviselőket nem engedik be. Míg a közös külügyminiszter pökhendien, lenézően beszél a magyar czimerről, addig a delegáció kezét csókol ennek a külügyminiszternek. (Ugy van! a szélsőbalon). A magyar törvény azt mondja, az országgyűlés nyelve a magyar. A delegáció pedig ennek kiküldöttje. Tárgyalhat ez németül?

Kiáltások: Mumiák!

Rátkay: Másként, mint magyarul, senki ott nem beszélhet. (Ugy van!) Aki nem tud,

tanuljon meg. Jegyezze meg a miniszterelnök, hogy nem fogjuk tűrni, hogy németül tárgyaljanak ott. (Ugy van! Nagy zaj.)

Nessi Pál: Ott leszünk!

Rátkay: Ha teszik, ám tegyük nyíltan. Lássá a nemzet és undorodjék meg tőle. (Zajos ugy van! a szélsőbalon). Bejelenti interpellációját, fog-e orvoslást adni a miniszterelnök. Ok újra elmennek s bebocsáttatást kérnek s ha beeresztik, ott ugyan németül nem fognak beszélni. (Zajos tetszés a szélsőbalon.)

Elnök: Hol az interpelláció?

Rátkay: Elvitték. Odaadtam.

Elnök: Nincs itt.

Rátkay: Tőlem elvitték!

Rákosi: Krieghammer elsikkasztotta. (Derűtlenség.)

(A terembiztos odaviszi *Rátkay*hoz az interpellációt, ki felolvassa.)

Interpelláció:

Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság albizottsága üléseit a nyilvánosság teljes kizárásával tartják?

Ha van tudomása róla, szándékozik-e haladéktalanul intézkedni, hogy ezen visszaélés azonnal orvosolva legyen. (Hosszantartó helyeslés.)

Barta Ödön: A parlamentben minden kérdés fölött lelkiismeretes diskusziót csinálnak. A delegációban alapos tanulmány nélkül, könnyelműen szavaznak milliárdok felett. (Ugy van! a szélsőbalon). Jól mondta egy osztrák képviselő: Grotteszk módon folyik itt a tárgyalás. Nincs is módjuk, nincs is határozott akaratauk ellenőrizni a hadügyminisztert.

Rakovszky István: Tökéletesen igaza van!

Nessi: Valóságos áruház!

Barta Ödön: Ha akarják, hogy a párt birálatra tárgyalagos legyen, mi joga zárják el azokat az üléseket előlünk. (Zaj a szélsőbalon). Mert szerinte csak az lehet komoly ülés, az albizottságok ülései, mivel a plenaris ülések igazán merő komédia! (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Sehol olyan részletesen a közös ügyek nem tárgyalatnak, mint az albizottságban, valóságos forummá domborodtak ki, ezért nem lehet rájuk más jelzőt alkalmazni, mint országos. Hát ki meri mondani azt, hogy a képviselőnek nincs joga odamenni, még ha ellenőrzést is akarna gyakorolni. A nyilvánosság a legnagyobb joga a parlamenti életnek és alkotmányoknak, hogyan merik azt megnyirbálni. (Zaj a szélsőbalon.) A képviselőháznak kötelessége megvédeni a nyilvánosságot ott is, mert nem más az, mint a Ház egyik bizottsága. A házszabályok szerint pedig a Ház és minden albizottságának ülése nyilvános. Es ha volna indok arra, hogy ne volna az, akkor is zártüléssé alakulnak át. (Ugy van! a szélsőbalon.) Két képviselő jelent meg ott az albizottság ülésén tegnap s képviselői jogukból kifolyólag megakarták azt hallgatni, hát nem hogy megfosztották őket ott képviselői joguktól, de még gunyolódtak is velük, minek nevezhető ez? Arczulesapása alkotmányos érzületünknek. (Zaj a szélsőbalon.) A miniszterelnöknek hónapok óta fő a feje, honnan vegye elő azt a kis pénzt, mely a tisztviselők fizetésének javítására kellene és azok az urak ott csak szavazgatják egymásután a milliárdokat. (Zaj a szélsőbalon.)

Benedek: Ez a bérenczek kötelessége. (Elnök csenget.)

Bartha Ödön a következő interpellációt nyújtja be:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság működése a képviselők ellenőrzése alól önkényes intézkedések által elvonatik. (Helyeslés.)

2. Ha igen: szándékozik-e haladéktalanul gondoskodni arról, hogy ezen ellenőrzési jog gyakorlása még a bizottság jelen ülészaka alatt érvényre jusson, minek folyományaképp a zárt ajtó mögött meghozott határozatok a nyilvánosság követelményének megfelelőleg újabb tárgyalás alá vétessenek. (Hosszas helyeslés.)

Szell Kálmán miniszterelnök: (Halljuk!) T. Ház!

Kubik: Vajjon hogy vágja ki magát.

Pichler: Nem kell őt féltetni!

Szell: T. Ház! Már mielőtt belekezdének beszédembe, a t. képviselő urak folytonos közbeszólásaikkal zavarnak. (Zaj.)

Lengyel Zoltán: A miniszterelnök urtól tanultuk!

Elnök: Csendet kérek!

Szell válasza.

Szell: Nem szokatlan ugyan előttem, azt sem vonom kétségbe, hogy ne lenne szabad, de kérem, hallgassanak meg. (Halljuk! Halljuk!) Első sorban nem tudja mi czímen intézték hozzá az interpellációt.

Rátkay, Nessi: Ki buvik!

Szell: Nem buvok ki. Felelni fogok, bár nem tudom miért engem interpellálnak? Csak véleményemet fogom elmondani. Mért kifogásolják a delegációt?

Barta: Mert sehol ilyen a világon nincs!

Szell: Olyan állapot is, mely a két ország közt van, nincs sehol a világon. (Derűtlenség és zaj a szélsőbalon.)

Rátkay: De nincs ám!

Nessi: Ritkaság ez kérem!

Szell: A történelmi fejlődést érti alatta. Alaplatannak és tulzottnak mondja azt az állítást, mintha a delegációk túllépték volna törvényes hatáskörüket. (Zaj a szélsőbalon.) Ott central-parlamentről szó sincs. Micsoda beszéd az, hogy ott milliókat szavaznak meg? hát ez nem áll, ott csak megállapítják. Nem a képviselőház szavazza-e meg? Ő erős ellenzékkol állt már szemben. Ott volt a Kosuth párt számos tekintélyes tagja, Tiszapárt.

Lengyel: Mielőtt beadta volna a derekát?

Szell: Igen, mielőtt beadta a derekát.

Kubik: Szegre akasztotta már a bihari pontokat.

Szell: Igen felakasztotta. (Derűtlenség). Ott volt *Apponyi* ellenzékeivel. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy nem jó hazafiak és mégis nem mondhatták, hogy a delegációk átlépték hatáskörüket. Amit *Rátkay* képviselő állít a delegációról, az igazán alaptalan, sajnálja, hogy nem asszisztálhatott ott *Rátkay*, legalább maga is meggyőződött volna. Ott van vele szembe *Rakovszky*, mondja meg, igaz-e az, hogy ott lenézik a magyar delegátust?

Rakovszky: Az nem igaz.

Szell: Na kérem, méltóztatnak látni. Azt sem lehet mondani, hogy ott titokban történe valami, hiszen ellenzéki férfiak is ülnek ott s a lapok is hoznak róla jelentéseket. Most pedig áttér a való tényállásra.

Pichler: Most mutassa meg, hogy nagyobb ur, mint Szapáry gróf? (Mozgás a szélsőbalon.)

Szell: Én nem mint *Szell* Kálmán, de mint Magyarország miniszterelnöke vagyok nagyobb ur, mint Szapáry gróf. (Felkiáltások a szélsőbalon: Hát lássuk!) Ámde azoknak szintén meg van a maguk törvényei, melyet neki respektálni kell.

En voltam tegnap délután is a hadügyi albizottság ülésén és mondhatom, hogy ott más nyelven, mint magyarul, tárgyalás nem volt. Csupán egyetlen férfi beszélt pár szót németül, felvilágosítást kérve. (Zaj a szélsőbalon.)

Pichler: Hát mégis csak odalyukadunk.

Nessi: Ki volt az?

Szell: Hát megmondom *Nessi* képviselő urnak, hogy nem a többségből való volt. Éppen mikor eljött onnan, találkozott *Rátkay*val a lépcsőn s így nem tudja mi történetett azután. Ilyen eset tudomása szerint 34 év óta nem volt, *Pázmány* Dénessel esett meg hasonló évekkor elöl. Országos, vagy regnikoláris bizottságok üléseire a bemanetelt megtagadhatja az elnök, meri azt mondhatja, hogy ez nem képviselőház, ez országos bizottság. (Zaj a szélsőbalon.) Es az albizottságnak talán igaza is van annyiból, mert ottan olyan fontos dolgok történnek, melyeket kellő idő előtt publikálni nem lehet. (Zaj a szélsőbalon). Hiszen vegyék csak azt, hogy mondjuk egy újabb ágyutalalmányról vitatkoznak ott, mely leszorítja az eddigi ösmert ágyukat...

Thaly: Ujjét Ne adja Isten!

Szell: Hát elhíheti a Ház, hogy ilyen kényes kérdést nem lehet nyilvánosság előtt tárgyalni. (Zaj, felkiáltások a szélsőbalon: Dehogy nem! Hiszen a mi pénzünkön megy.) Ő más nem tehet, mint felhívja a pártot, terjeszsen be ez iránt egy konkrét indítványt, hogy plenáris ülésen a képviselők részt vehessenek. (Helyeslés jobbról, zaj a baloldalon.)

Vihar.

Bakonyi Samu: A mai konkrét esetben a házszabályok alkalmazásához kér szót.

Szell: Kérem, én válaszoltam mind a két interpellációra, a vitát nem folytathatjuk.

Elnök: A házszabályok értelmében a szót megvonja Bakonyitól. (Zaj a szélsőbalon.)

Rakovszky: A házszabályokhoz kér szót. A mellett érvel, hogy Bakonyi beszélhet. (Zaj.)

Rátkay: A miniszterelnök a kérdésnek csak külső részére válaszolt.

Szell: En csak külsőre? Az nem igaz!

Rátkay: A miniszterelnök azért van ott, hogy a magyar állam, magyar parlament tekintélyét megvédje.

Szell: Meg is védem.

Rátkay: Megvédi-e akkor, midőn egy magyar képviselőt nem engednek be oda? Megvédi-e, mikor így visszaélnék a törvényekkel?

Szell: Nem élnek vissza!

Véssi József: Tagadom!

Rátkay: Azt hittem, hogy akkor, amidőn ilyen fontos kérdésben kérek választ, a magyar miniszterelnök urhoz szólhatok csupán, most látom, hogy ugyanakkor a vele dualizmusban levő Véssi urnak is felelnem kell. (Zaj a szélsőbalon.)

Hát én ismételtelen felszólítom és pedig mostan gróf Apponyi Albert képviselő urat, e Ház mélyen tisztelt elnökét, akarja-e megvédeni a Ház méltóságát, mert ezzel az esettel mindkettőt megsértették. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) En t. Ház, nem tartom másnak ama üléseket, mint hazugság és szemfényvesztésnek, mert hiszen ott a tudósításokat is megamisítják s megtévesztik vele az egész magyar nemzetet, avagy olvasta-e valaki ilyen tudósításban azt, hogy a közös miniszterek németül beszélnek? (Zaj a szélsőbalon.) De hát mi az tulajdonképen?

Benedek: Egy bujkáló kupaktanács.

Rákosi: Píócza banda!

Rátkay: Nem tudok reá feleletet sem találni. Es mig nekünk édes anyánk a magyar nyelv, addig ugy látom, hogy a tulajdonnak csak szeretője. (Zajos helyeslés, éljenzés, taps a szélsőbalon, mozgás a jobbaldalon.)

Elnök: Kérem a képviselő urat, ez nem parlamentáris kifejezés.

Kubik: Nincs igaza az elnöknek.

Nessi: Még megintik a magyar nyelvért is. (Nagy zaj.)

Rákosi: Igaza van Rátkaynak!

Elnök: Csendet kérek. (Csenget.)

Benedek: Es ha azt mondta volna, hogy matrácza?

Lukács Gyula: A gyáva! (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Thaly Kálmán: Még is csak szégyen gyalázat az!

Rátkay: Igen tisztelt Ház, csak szeretőjük a magyar nyelv, melyet ünneplésnél vesznek szívesen, de ha meghallják a sarkantyupengést, eldobják maguktól. (Zajos felkiáltások a szélsőbalon: Hallatlan állapot.)

Zboray: Ordét várnak érte!

Rátkay: A szabad alkotmányosság örve alatt csak komédiáznak. Mint a píócza működik a delegáció. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Nem veszi tudomásul a választ. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Barta Odön elégtételt kér az elnöktől Bakonyi részére. Vitatja, hogy a delegáció a házszabályai alatt áll s így a házszabályok megsértettek. Orvoslást követel a miniszterelnöktől, hogy elmelessenek a delegációba.

Bartha Odön: Nem veszi tudomásul a miniszterelnök választát. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Az országos bizottság saját kebeléből küldi ki tagjait az egyes ügyek tárgyalására. Ez így van az egész világon. Azt mondta Barta képviselő, hogy ő összezavarja a megjelenést a tárgyalással. Ő nem zavarja össze.

Osmerteti, hogy a delegáció hatásköre mennyire terjedhet ki s kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Kubik Béla mentelmi joga megsértését akarja bejelenteni.

Kubik: Elmondja az esetet s bejelenti mentelmi jogának megsértését. (Tetszés a szélsőbalon.)

Rakovszky: Személyes kérdésben kér szót. Kéri a házat, hogy a kereten belül hozzászólhasson a kérdéshez.

A Ház megengedi.

Delegáció ülés a Bristol-szállóban.

Rakovszky felolvassa a bizottságra vonatkozó 45-ik §-t, mely azt mondja, hogy a bizottság ülései nyilvánosak, a további intézkedésekről az ügyrend fog szólni. De áll a mostani delegációra az ügyrend. Felhívja a függetlenségiakat, jöjjenek el a bizottsági ülésbe.

Szell: Nem engednek be egyet se!

Kiállítások: Majd meglátjuk!

Rakovszky: Felmutat egy meghívót. A bizottság albizottsággá alakula, az albizottság szűkebb bizottságot küldött ki, az ismét egy még szűkebb bizottságot, melynek meghívója van kezében.

Ez a meghívó a tagokat a Bristol-szálló III-ik emeletének 22-ik számú szobájába hívja tanácskozára. (Derűtség.) Suttomban dolgozik a delegáció.

Fichler kérdi, hogy találja az elnök azt a magyar képviselőház méltóságával megegyezőnek, hogy a Bristol-szálló III-ik emeletén tanácskoznak?

Kiállítások: Hotel garne!

Apponyi: Röviden válaszol, ezután a függetlenségi névszerinti szavazást kértek az interpellációra adott válasz fölött, amely holnapra halasztatott.

* * *

A függetlenségi képviselők a képviselőház ülése után testületileg átmentek az éppen üléselő hadügyi albizottságba.

Az ó-liberálisok összeesküvése.

Budapest, május 16.

Az egységes kormánypartban tudvalevőleg több a frakció, mint az osztrák Reichsrathban, de kifelé mindig egyet igyekeznek mutatni. Ezen a törekvésen legutóbb majdnem rést ütött az ó-liberálisok frakciója.

Ez a frakció, illetőleg ennek a frakciónak negyven tagja ismételtelen gyűlésezett és vacsorázott az István-szállóban és végezetül arra a meggyőződésre jutott, hogy nem jól van így, a hogy van; valahogy változtatni kell a dolgok menetén.

Hogy önmaguk között tisztába jöjjenek, ünnepélyes gyűlést tartottak vagy két héttel ezelőtt, melyen mind a negyven képviselő meg is jelent. Az asztalfőn **Kubinyi Géza** ült, illetőleg ő elnökölt és mellette jobbról báró **Feilitzsch Arthur**.

A gyűlést **Kubinyi** nyitotta meg és előadta, hogy az ugynevezett ó-liberálisok helyzete tarthatatlan, hogy a nemzetipárt és a disszidensek mindenütt előtérbe tolnaknak és hogy a régi párt nem lehet a betóduló új elemek uszályhordozója.

Báró **Feilitzsch Arthur** megtoldotta ezt egy **Szell ellen irányuló vehemens támadással** és kifejtette, hogy szárazon kell tartani a puskaport, mert a kiegyezési tárgyalások során tán mód nyílik szecsesszióra is; azt pe-

dig láthatják a tisztelt képviselő urak a mult példából, milyen hatásos és hálás dolog a szecsesszió.

A két beszéd eredményeképpen elhatározták, hogy **aldíráásokat gyűjtenek** a párt körében azaz hogy aláírták mindazokkal, akik a jövő szempontjából tömörülni akarnak. Ott helyben rögtön aláírták **huszonketten**: a többiek — úgy mondták — taktikai okokból tartózkodtak az aláírástól.

A huszonkét aláírással és egy notizkönyvel, melyben az alá nem irt elégtelenek nevei voltak szép betűsorban, **Kubinyi Géza** felkereste a miniszterelnöket és elmagyarázta, hogy ez így nem mehet stb. Lásd fentebb.

Ugy látszik, hogy a hír Kubinyinél is gyorsabban szárnyal; mert a miniszterelnök alighanem előre tudta vagy legalább is sejtette, hogy Kubinyi mi járatban jön hozzá.

A miniszterelnök Kubinyit mindenekelőtt olvadozó szeretettel és a beavatottak állítása szerint a nyilatkozattal fogadta, hogy éppen jókor jön, mert közölni akarja vele, hogy már hetek előtt elhatározta, hogy öt küldeti ki egy új tagul a delegációba; egyben pedig meg akarja kérni, hogy mondja meg báró **Feilitzsch**nak, ha vele találkozik, hogy szeretné őt főispánná kinevezni és jó volna, ha közölné vele (a miniszterelnökkel), vajjon elfogadna-e egy esetleg felajánlandó főispánságot?

Azt már most nem tudjuk, hogy a beszélgetés további folyamán a miniszterelnök látta-e a frondörök listáját és jegyzékét vagy csak úgy általánosságban értesült az elégtelenek mozgalmáról; azt sem tudjuk, hogy miben maradtak, de azt tudjuk, hogy Kubinyi Géza tényleg egyike az új delegátusoknak; mondják azt is, hogy **Feilitzsch** báró hajlandónak mutatkozott volna egy esetleg felajánlandó főispánság elfogadására és végezetül biztosan tudjuk, hogy azóta nem volt újabb vacsora az István-szállóban és hogy vagy 20 orr jelentékenyen megnyúlt.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 17. Jogász majális.

Május 22. Rendkívüli városi közgyűlés.

Május 24. Önkéntesek majálisa.

Május 25. Szigligeti-társaság közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.

Május 27. Katolikus majális.

* **A bibornok itthon.** Dr. **Schlauch** Lőrincz bibornok-püspök tegnap este a gyorsvonattal Budapestről, hol részt vett az udvari ünnepeken, Nagyváradra érkezett.

* **A városi főorvos szabadságon.** Dr. **Baróthy** Akos városi főorvos e hó 15-én kezdte meg hat heti szabadságát. **Rimler** Károly polgármester e hat heti időtartamra a főorvos helyettesül dr. **Berkovits** Miklós városi orvost rendelte ki.

* **Tanácsülés.** Nagyvárad város tanácsa dr. **Beöthy** László főispán elnöklete alatt fog ma d. u. mint állandó választmány ülést tartani. Ez alkalommal a város világitási dolgában fognak értekezni. Ezen értekezleten hozott véleményes határozatuk kerül majd a rendkívüli közgyűlés elé, amikor ugyanis a világitás kérdésében végérvényesen fognak dönteni.

* **Küry Klára menyasszony?** Vajjon hányadszor? — gondolja magában, aki e czímet elolvassa. A lapok már annyiszor jegyezték el **Küry Klárát** — meg a többi híres primadonát is — s a czáfolatok olyan gyakran megérkeztek. Most egy bécsi újságban olvassuk, hogy **Wright** világhírű angol orgonaművész budapesti időzése alkalmából megismerkedett **Küry Klárával**, beleszeretett, vizontszerelemre talált és **megtartották csendben az eljegyzést**, melyet rövidesen követni fog az esküvő. **Wright** mellett, hogy a legjelesebb orgonaművész, gazdag ur hírében is áll. A budapesti lapok az eljegyzésről ezideig még nem adtak hírt, mi sem állhatunk jól, hogy igazat ír-e a bécsi újság. A hírek általában az a benyomása, hogy ámbár a tavaszi meleg is me-sze van, e helyett annál korábban köszönt be a kánikula rendes kísérelője, a vigan sáporó — hirlapi kacsá.

* **Gyűjtés Bártfa javára.** Óriási tűzvész döntötte romokba nemrég Bártfát, ezt a derék határszéli várost. Híres műemlékét, a több százados bártfai templomot kivéve csaknem minden középülete, összesen 107 ház és 200 melléképület hamvadt el pár óra alatt. Mint-hogy a kormány által nyújtott segély csak pillanatra enyhítette a lakosság nyomorát, Sáros megye alispánja országos gyűjtést kezdeményezett a szerencsétlen város érdekében s a gyűjtőívet, melyben hivatkozik Bártfa hazafias érdemére a múltban és jelenben, Nagyvárad város törvényhatóságának is megküldte. A törvényhatóság bizonyára meg is szavaz — régi emberbaráti szokás szerint — valamely összeget a katasztrófa áldozatai részére.

* **Mérsékelt áru menettérti jegyek a pünkösdi ünnepek alkalmából.** A pünkösdi ünnepek alkalmából a m. kir. államvasutak, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól (az üzemekben álló helyi érdekű vasutak állomásainak, valamint a szomszédos forgalomnak kizárásával) Budapestre mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályú, a II. kocsiosztályban két III. osztályú egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályú rendes áru menetjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyorsvonatokon megfelelő gyorsvonatu jegyek váltandók. Ezen jegyek folyó évi május hó 15—19 napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre közlekedő valamennyi személyszállító vonat-hoz (expresszvonatok kivételével) kiadatnak, a visszautazásnak pedig május hó 19. és 20-án meg kell történnie, illetve legkésőbbben a május 30-án a Budapestre induló utolsó vonattal meg kell kezdenie. Május hó 19-ike előtt ezen menetjegyekkel visszatérni nem lehet, továbbá azokkal utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor helye nincs. Végre az I. és II. kocsiosztályban utazók különösen figyelemzetnek, hogy azoknak a visszatérés alkalmával mindkét menetjegy birtokában kell lenniök, tehát azokat Budapestre érkezve csak elő kell mutatni, leadni azonban nem. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

* **Parádé a Vérmezőn.** Pompás szép időben folyt le tegnap délelőtt a budai Vérmezőn a diszszemle, a melyet ő Felsége tartott Budapest helyőrsége fölött. Pontban kilencz órakor érkezett meg délczegen lovagolva a király, nyomában lovon **Ottó és Ferdinánd főherczegek**, a szárnysegédek kíséretében s nyitott udvari fogatokon a budapesten lévő főherczeg-asszonyok. A Gotterhalte elhangzása után ő Felsége végig lovagolta az oszlopokat s a föllállított zenekarok mindenütt a Gotterhaltevel fogadták. A defilée végével ő Felsége elismerését fejezte ki a katonák tartása és jó kiképzése fölött, a mit a napi parancsban fognak közölni a legénységnek. A defilée kezdete előtt érdekes jelenet játszódott le. A főherczegnek kocsijai a vezérkar előtt állottak meg. Ő Felsége erre

maga lovagolt a főherczegnőkhöz és kocsijai számára ő maga jelölt ki kissé hátrább helyet ahonnan a főherczegnők végig nézték az egész felvonulást.

* **Humberték szökése.** Az a negyven milliós család, a melyet a Humbert család követett el Párisban, még mindig foglalkoztatja a francia publikumot. Különböző jelek mutatnak arra, hogy a Humbert-házaspár és Eva nevű leányuk nem abban az irányban szökött meg, mint a család többi tagja. A familia egyik csoportja állítólag Argentína felé vette útját, a hol Humbertnének egy bátyja lakik. Ez az uri ember csak nemrég igazgatója volt, a parisi »Rénte viagére« czimű biztosító társaságnak, a mely Humbertné szökése után csődbe került. Láthatatlan még legbensőbb barátjai előtt is Periviére, a felsőbb bíróság volt elnöke. Alkalmat akartak neki adni, hogy nyilatkozzék, miért volt oly elnéző Humberték iránt, amikor Waldek-Rousseau perelte őket, annak idejében. Az az elnézés abban nyilvánult, hogy mindig elhalasztotta a tárgyalási terminusokat. A családnak egyetlen tagját sikerült tegnapelőtt letartóztatnia a párisi rendőrségnek. Az Daubinac, a ki a Humberték szülőinek igazgató-felügyelője volt és nem is sejtette, hogy Humberték milliói csak illuzóriusak. Ezzel a letartóztatással vigasztalódik most a párisi rendőrség, de a megcsalt hitelezőknek ebből ugyancsak kevés hasznuk lesz.

* **A szabadságharzi kiállítás.** Az 1848/49. Kossuth-muzeum hazafias kiállítását úgy a helybeli, mint a közel községek tanuló ifjúsága testületileg csoportonként sorba látogatja meg. Az Auspitz Adolf tanintézetének növendékei Steuer tanár vezetése alatt ma délután a látogatással egyidejűleg hazafias ünnepélyt tartanak a muzeum helyiségében. Az összes tanulók hazafias dalokat énekelnek, többen költeményeket szavalnak és a muzeum vezetője ösmertetni fogja a kiállítást, valamint szabadságharcunkat rövid vázlatokban.

* **Névmagyarosítás.** A m. kir. belügyminiszterium **Sonnenfeld** Rezső sápi illetőségű lakos családi nevének **Szücs**-re kért átváltóztatását engedélyezte.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Alulírottak mély fájdalommal tudtják a legjobb férj, vő, sógor és rokonnak **Mindszenty** István, m. k. áll. vasuti altisztnak folyó hó 16-án d. u. 2 órakor élte 52-ik, boldog házassága 25-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa f. hó 18-án d. u. fél 4 órakor fog Teglavető-utca 956-ik szám alatt levő lakásnál a gör. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olasz-i sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely vég-tisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai és barátai tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1902. május hó 16-án. Béke porairal Özv. Mindszenty Istvánné szül. Gáll Borbála neje. Gáll Imre, Biró Bálint, Kiss József, Miklovits József, Cseke Sándor, Költő Gyula, Kiss Sándor sógorai, Özv. Gáll Lászlóné anyósa, Gáll Erzsébet, Gáll Pirokska, Gáll Etelka, Gáll Mária, Szilágyi Erzsébet, Szilágyi Mária sógornői.

* **Rendőri hírek.** Özv. **Lestyán** Károlyné Szaniszló-utca 6. sz. lakásáról tegnap reggelre 8 darab ezüst evő és 1 darab ezüst tejmerő kanál eltűnt Alapos a gyanu, hogy a városban tartózkodó és itteni illetőségű **Rézműves, Lakatos**-féle notórius tolvaj czigányhad két nőtagja a tettes. Nyomozás folyamatban. — **Stern** Sándor Széchenyi-kávéházából régebb idő óta rendszeresen hol egy, hol más el-el-tűnt. Végre tegnap éjjel a kávé gyanuba fogott evőeszköz-tisztítóját, **Budó** György alberti illetőségű 22 éves suhanczot hazatávozása előtt rendőrileg megmotoztatta. Ez alkalommal a fiunál az egyik tözsvendégnek napokkal ez-előt el-tűnt tájékipája megkerült. A jeles fiu lezárattott. — Találtattott egy **Gyemő** Lajos névre szóló keresztlevél és egy háromszögelési mérnöki háromláb. Igazolt tnlajdonosa átveheti

Mendelényi Béla rendőrfogalmazónál — Elve-szett egy barna színű, hosszú szőrű »Rip« névre hallgató 3 hónapos vizsla. A kutya vá-gott farku, szügyén pedig fehér folt van. Ki hirt ad róla, jutalmat kap **Mendelényi** Béla rendőrfogalmazónál.

* **Alhir egy szerkesztőről.** A Friss Újság és az Arad és Vidéke azt a hirt közölte, hogy **Bittera** Bélát, a Battonya és Vidéke szerkesz-tőjét sikkasztás miatt körözik. Mint meggyő-ződöttünk róla, ez a hir egyáltalán nem felel meg a valóságnak.

EGYESÜLETEK.

Az Otthon választmányi ülése.

Ma délután hat órakor a nagyvárad iiszt-viselő **Otthon** körének választmánya ülést tart, melyen való megjelenésre ezuton kéri fel **Nagy** Ferencz az Otthon elnöke a választmány tagjait. — Tárgy: a megnyitási ünnepély megtartása idejének elhatározása és más folyó ügyek.

IRODALOM.

Magyar Remekírók. Magyar könyvnek régen volt már oly fényes sikere, mint a **Franklin-féle Magyar Remekíróknak**. Kedvező jelenség ez a magyar olvasóközönség nemzeti érzületére nézve ép úgy, mint irodalmi izlésére nézve. A mai kozmopolita gondolkodás mellett, az irodalmi izlés aberratiói közepette jóleső érzéssel tölti el minden magyar embert az a tudat, hogy a nemzeti klasszikusok nemcsak, hogy száműzve nincsenek a magyar házakból, hanem ezeknek szeretettel gondozott családtagjai, a kik táplálják és fenntartják a nemzeti érzést, a magyar gondolkodást, gyönyörködtetnek és lelkesítenek, vigasztalnak és erőt adnak egy szebb jövőben való hithez. Megnyitják a sziveket a poézis örökhatalmu varázslatával; oly nyelven szólnak, melyek dallama a magyar ember lelke mélyéig hat el; magasan lobogtatják a tudás fátylóját, hogy világosság legyen a magyar elmékben. Lapunk, mely örömmel karol fel minden érdemes ügyet, szívesen egyengeti útját a **Franklin-féle Magyar Remekíróknak** a magyar közönséghez. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert a **Franklin-féle Magyar Remekírók** első egyöntetű kiadása az összes magyar klasszikusoknak s mint ilyen a szó leg-szorosabb értelmében nemzeti mű. Lapunk kiadó-hivatala utján 3 koronás havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a **Franklin-féle Magyar Remekírók**; e végből a jelen számunk-ban levő hirdetés rendelő-lapja kivágandó és aláírva lapunk kiadóhivatalába küldendő.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: New-York szépe.

Vasárnap (d. u.: Lotti ezredesei. este: Parasztkizasszony.)

Hétfőn (d. u.: Baba este: Náni.)

Kedd: Boszorkányvár. (R. Réthy Laura vendégjátéka.)

Szerda: Szép Heléna. (R. Réthy Laura vendégjátéka.)

Baba. Egy babának volt benne legnagyobb sikere, a csöppnyi kis Antalfy Margitnak. Arasznyi leányka létére olyan kecsesen lejtett el a 2. felvonásban egy spanyol bolerót, hogy szinte megsajnálta. Ilyen kicsi leány-nak játszania kellene még a kertben, nem pedig a lámpák előtt tánczolni. Igaz, hogy a mit produkált, azt igen ügyesen, graciózsusan

tánczolta. — Lancelot szerepében *Kleméry Klárka* próbálta Lányit pótolni, nem vesszük rossz néven, ha a pótlás igen kevésbé sikerült. Ellenben igen jó Hilárius volt *Szatmáry Arpád*.

Érdekes előadások. Somogyi igazgató megszerezte s még e szezonban színi hozatja az *Órnagy ur s a Svihákok* darabokat. Az operett-személyzet a *Párisi élet* reprizére készült.

Miss Madge Perry. Miss Madge Perry, ma este lép föl a Szigligeti-színházban. Egészen új, eredeti s nagyon érdekes Gray Violettet lát ma este a *New-York szépe*-ben a nagyváradi közönség. A bájos ifjú művész egész sereg új ének és táncszámot sző bele szerepébe s bizonyos, hogy varázsos ifjú egyénisége egészen új szint és hangulatot hoz a különben is populáris muzsikájú darabban. A mai előadásra jegyek még haphatók. A kiváló angol művész tegnap megjelent hűgával a színházba és a földszinti nagy páholyban foglalt helyet. A látcsövek — már a mennyi volt — mind feléje szegeződtek s a közönség egyhangulag megállapította, hogy a művész igen szép. Hogy a játéka milyen szép, ezt ma este fogják megállapítani.

R. Réthy Laura vendégjátéka. R. Réthy Laura, a kitűnő művész, ki legnépszerűbb primadonnája a vidéknek s kit a budapesti közönség is több ízben ünnepelt, három estén vendégszerepel a Szigligeti-színházban. Azillusztris művész, aki ünnepelt kedvenc primadonnája volt a nagyváradi közönségnek, pünkösdi második napján, hétfőn lép föl először a *Náni* népszínmű czimszerepében, mely híres szerepe. Kedden a *Boszorkányvár*-ban vendégszerepel a művész s pompás primadonna-bravourral lép meg a közönséget, amennyiben mindkét fő női szerepet. *Coralie*-t és *Verus*-t ő fogja játszani. Szerdán *Szép Heléna* czimszerepét játsza a jeles művész. Az előadások bérlet-folyamcsok lesznek.

Az ünnepi előadások. Pünkösdi első és második napján négy előadás lesz a színházban. Vasárnap délután *Lotti ezredesei* kerül színi *Amon* Margittal Lotti szerepében, este érdekes reprimáris a *Parasztkisasszony*, melynek fő női szerepét *Bilkey Irén* játsza. Hétfőn délután *Baba* operettet játszik a színházban, este pedig *Náni*, ez a kitűnő Folli-nusz-népszínmű kerül színi, mint első estéje egy négy előadásra terjedő nagyon érdekes vendégjátéksorozatnak.

MULATSÁG

Jogász-majális. Mégis csak szereti a jogászokat a jó idő is! A hét elején locs-pocs, hideg szél, most pedig a mai jogász-majálisra egyszerre beköszöntött a rég várt májusi enyhe napsugár. Előre látták azt a nagyváradi hölgyek; mert zuhogó zápor, fűtyölő szél mellett is a nagyváradi lányos házakban vigan folyt a készülődés a jogász-majálisra, abban a biztos reményben lévén, hogy a jogász-majálisra jó időnek kell lennie. A jó idő megvan, azt aztán a meteorologusokra bizzuk, vajjon a jogászok vagy a hölgyek kedvéért derült-e ki? Elég az, hogy a jó idővel jó kedv jár, akkor pedig a mai jogász-majális fényesen fog sikerülni. Ott lesznek a nagyváradi szép leányok kivétel nélkül mindnyájan s a milyen buzgó rendezőség munkálkodik a majális sikerén, biztos, hogy a hölgyek kitűnően fognak mutatni. A tánc 7 órakor kezdődik s tart hajnalig, a mikor a Püspökfürdőből külön vonat fogja a vendégeket hazaszállítani.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 224.

Pótbérlet 27.

Ma, szombaton, 1902. május 17-én

New-York szépe.

Operette.

S Z E M E L Y E K:

Bronson Habakuk	— — —	Pintér Imre
Harry, fia	— — —	Tóth Elek
Kurt von Mordkerl	— — —	Bécezy Gyula
Snifkins, színigazgató	— — —	Csatár Győző
Blisky Bill, ökölvívó	— — —	Erdélyi Miklós
Kissie, tánczosnő	— — —	Kulinyi M.
Twiddles hadnagy	— — —	Perényi József
Violet Gray	— — —	Miss Madge Perry

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, május 18-án

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

LOTTI EZREDESEI.

Operett.

este 7 és fél órakor, rendes helyárrakkal

Parasztkisasszony.

Népszínmű.

TAVIRATOK.

A carrousel.

Budapest, május 16. (Saj. tud. táv.) A carrouselra menő fogatok szemképráztató felvonulását százezrekre menő közönség nézte végig az utcákon. Ő felsége az estélyi toalettekbe öltözött *Klotild*, *Mária Jozefa* és *Gizella* királyi hercegnőkkel érkezett a Tattersall óriási csarnokába, hol a középkor romantikus pompája tárult a főváros közönsége elé. A királyi család tagjainak érkezésekor a *Gotterhallét* játszották. A függetlenségi az ünnepélytől távol maradtak. Ő felsége több ízben meglepedésének adott kifejezést a káprázatos látvány fölött, mely tizenegykor ért véget.

A delegáció.

— A függetlenségi a hadügyi albizottság ülésén. —

Budapest, május 16. (Saj. tud. táv.) A képviselőházi ülés után a függetlenségi atvonultak a főrendiházba, a delegáció hadügyi albizottságának ülésére. Váratlan megjelenésük nagyon megzavarta az ülésező delegátusokat és ész nélkül szavazták meg, az éppen referáló *Münich* javaslatát. A szavazás megtörténte után *Szapáry* gyorsan berekesztette az ülést. Az elnök ezen önkényes eljárása ellen *Rakovszky* felszólalt: *Miért és mi jogon akadályozza meg az elnök, hogy bármely képviselő jelen lehessen a tárgyaláson!?*

Szapáry: Önkényesen nem határozhatok és plénum elé viszem döntésre az

ügyet, tárgyalhatunk-e a nyilvánosság előtt!?

Az elnök ezen kijelentése után delegátusok irásaikkal távoztak. A függetlenségi képviselők erősen vitáztak és kijelentették, hogy mindaddig eljönnek, míg előttük nem fognak tárgyalni.

A távozó függetlenségi és a delegáció tagjai a Múzeum kert előtt találkoztak a T. Házból jövő *Széll* és *Apponyi* Albert gróffal.

Széll miniszterelnök megszólította *Fejérváry* bárót, kérdvén:

— Mi ujság?

Rákosi Viktor: Kegyelmes uram tudatom, hogy a »szélső bal« bement a delegáció ülésére!

Széll Kálmán: Én bezárattam volna mögöttetek az ajtót, hogy ott fogjalak.

Ez ügyből érdekes vita támadt. *Széll* vitába mélyedt a függetlenségiakkal. A közönség óriási kört képezett alig pár perc múlva a vitázó politikusok körül.

Apponyi (mosolyogva): Most már csak nincs kifogás a nyilvánosság ellen?!

Andrássy holnapra összehívta a plenáris ülést, mely alkalommal dönteni fognak, tárgyalhat-e a delegáció nyilvánosság előtt.

A függetlenségi délután hasonlóképpen akadályozták meg az élelmezési albizottság ülését.

A búr békekezdés.

Klerksdorp, május 14. Stein elnököt Vereenigingbe utaztatában holnapra ide várják (M. T. I.)

A kassai diákkongresszus.

Kassa, május 16. (Saj. tud. távir.) A diákkongresszus délelőtti gyűléséről a kolozsvári, selmeczi és nagyváradi ifjak elmaradtak a tegnapi viszály miatt. Délután a béke helyreállítása végett a Schubert-vendéglőben találkoztak. A hol azonban *Péterffy* Tibort *Bernolák* Nándor szemrehányással fogadta, mert több nem a kongresszus elé tartozó kolozsvári ügyet hozott szóba. A heves szóváltás tettelegességgé fajult, mely kinos inczidenst szült. A városban óriási feltűnést keltett az ifjak viselkedése. Az üléseket fel függesztették.

Rendzavarások a kenyér miatt.

Filippopolj, május 15. Konstantinápolyi jelentések szerint Aleppóban a kenyér drágasága miatt rendzavarások voltak. Sok házat és péküzletet kifosztottak. Ali basa katonai parancsnok helyreállította a rendet. A kenyér drágulását a gabonauzsorának tulajdonítják, a melyben állítólag a válnak is része van. A válit, Elizne basát, a kinek kinevezése ellen a hatalmasságok annak idején tiltakoztak a konzulok kerülik. (M. T. I.)

Spanyol koronázási előkészületek.

Madrid, május 16. Ma nyitották meg a szépművészeti társaság kiállítását sok előkelőség jelenlétében. Este a királyi palotában nagy banket volt az idegen fejedelmi vendégek tiszteletére. Ott voltak a királyi család tagjai, az udvari méltóságok és az idegen követek. A lakoma alatt a régens-királyné rendjeleket

adott át az idegen fejedelmi személyeknek.

Madrid, május 15. Az idegen fejedelmi vendégeket, köztük Miklós görög herceget hozó különvonat ma délután érkezett ide. A pályaudvaron az ausztriai herceg, a miniszterek, a hatóságok és nagyszámu közönség várta az előkelő vendégeket.

Bilbao, május 16. (Fabra). A községtanács autonomista-republikánus többsége nem adta meg a polgármesternek a felhatalmazást arra, hogy a várost a király koronázásán képviselje.

REGÉNY-CSARNOK.

A tengerészeti szerződés.

Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. 19.

A földre jutva lekuporodtam a bokrok tövébe s egy-kről a másikra másztam — a nád-rágomra még nyomát láthatjátok — míg elértem azt a rhododendron-bokrot, mely az ön hálószobájának ablakával szemközt van. Ott hasra feküdtem és vártam a következőket.

Az ablak függőnye nem volt lebocsátva s jól láttam Harrison kisasszonyt, ki az asztalnál ült és olvasott. Egynegyed tizenegyet becsapta a könyvet és távozott. Hallottam, amint betette az ajtót és meg voltam győződve, hogy be is zárta és a kulcsot magával vitte.

— A kulcsot? — kérdezte Phelps.

— Azt; megkértem a kisasszonyt, hogy ha aludni tér, zárja be az ajtót s a kulcsot vigye magával. És a kisasszony minden rendeletemet a legpontosabban teljesítette. Az ő segítségével alig szorongathatná most kabátja zsebében a tengerészeti szerződést.

Harrison kisasszony tehát eltávozott, a házban minden világosság kialudt s én a bokor sötétjében fekvé maradtam a földön. A levegő langyos volt, de az éjjeli őrég mégis nagy fárasztó. Kissé izgatott is voltam; úgy éreztem magam, mint a vadász, ki az erdei partján lesben várja a nemes vadat. A wokingi toronyóra sorban verte ki a negyed órákat s nem egyszer azt hittem már, hogy a toronyóra megállott, olyan lassan telt az idő. Végre, két óra tájban hirtelen nesz ütötte meg a fülemet, valahol nagy halkán félretoltak egy reteszt és kules nyikorgott a zárban. Aztán kinyílt s hátsó ajtó és Harrison József ur kilépett a holdvilágos udvarra.

— Hogyan, József?! — kiáltott Phelps.

Födellen fővel volt, de a vállára vetett nagy fekete köpenyvel minden pillanatban elfödhethe arcát, hogyha láрма támadt. Lábujj-hegyen, nesztelenül osont végig a fal mentén, míg az ablakhoz ért. Ott hosszú pengéjű kést vett elő, az ablakkeret alá dugta, félretolta vele a reteszt s az ablak nyitva volt. Most egy hasadékon keresztül a spaletták közé szorította a kést, leemelve vele a belső keresztrudat s nyitva volt az ut.

Rejtekhelyemről minden mozdulatát jól megfigyelhettem s az egész szobát áttekinhettem. Harrison József bemászott az ablakon, meggyújtotta a kandalló szélén álló két gyertyát s az ajtóhoz lépve felhajtotta a szőnyeg ottani végét. Aztán lehajolt, kiemelte a küszöb egyik négyszögletes darabját, melyet bizonyára a gázcsövek lerakásánál nem erősítettek meg, hogy ha javítani kell a csöveket, annál könnyebben férhessenek hozzá: számításom szerint a gázcsőnek a konyha felé való csatlakozása volt ott. Harrison József benyúlt az ilyképpen megnyitott üregbe és kiemelte a papirtekercset, visszahelyezte a deszkát, visszahajította rá a szőnyeget, kioltotta gyertyákat s aztán egyenesen a karjaimba rohant, mert ekkor már ott álltam kűnn az ablak előtt s vártam őt.

József urban külömben több gonoszság lakozik, mint gondoltam. Felém szurt a késsel; kétszer jól a földhöz kellett vernem, míg felülkerekedhettem, s e közben kaptam ezt a vá-

gást az öklömre. Az az egyik szeme, melylyel ügyünk elintézése után még látott, villogott ugyan a gyilkos dühtől, de végül észére tért és odaadta a papirtekercset. Mihelyt ez a kezemben volt, futni hagytam a gazembert; de nem mulasztottam el, a mit Forbesnek megígértem s mindjárt ma reggel az egész dolgot részletesen megtáviratoztam neki. Ha nagyon siet, még megcsipheti a madarat. Ha azonban, mint gyanítom, üresen találja a fészket, az csak annál jobb lesz a kormányuk. Lord Holdhurst és Phelps Percy valószínűleg szívesebben veszik, ha az ügy sohasem kerül a törvényszék elé.

— Nagy Isten! — nyögte Phelps izgatottan — hát lehetséges, hogy a rettenetes, gyötrellemmel teli, hosszú tiz hét alatt az ellopott iratok velem egy szobában voltak?

— Bizony ott voltak.

— És József — tolvaj gonosztevő!

József ur minden esetre titokzatosabb és veszedelmesebb lélek, mint a küseje után gondolni lehetne. Sokat vesztett a börtén, maga mondta nekem ma reggel és semmitől sem riad vissza, csak hogy pénzhez jusson. Mikor kínálkozott az alkalom, a minden ízében önző ember minden lelkifurdalás nélkül kész volt az ön jó hírnevét megrontani s a nővére boldogságát feláldozni.

Phelps Percy hátrarogyott a székében.

— Egészen el vagyok kábulva, — így szólt, — csak egy zug a fejem.

— Az ön esetében — folytatta Holmes az ő okató modorában — a tulságos sok bizonyíték okozta a legnagyobb nehézséget. Minden össze-vissza volt kuszálva — fontos és egészen mellékes adatok.

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tízéade jelentése.

— A »Nizántól« eredeti távirata. —

Értéktözsde

Budapest, május 15.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasut	—
Rimamurányi	509 50
Magyar jelzálog	473.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

s budapesti Áru- és értéktözsde 1902. május 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,5%	119.80
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,5%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.30
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmézési jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	162.50
Tiszszabályozásás szezoni sorsjegyek kölcsön	101.50
Osztrák járadékpapírban	—

Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.10
Osztrák korona járadék	99.40
Osztrák államsorsjegyek	152.75
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	695.50
Osztrák hitelintézet részvény	675.—
Párisi vista	95.87
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.08
Németbirodalmi márka	117.27
London vista	240.85
20 márkás arany	28.47

Határidők.

Budapest, május 15.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.68
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	96

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Beczka Lajos

Nagyvárad,

Szent László-tér

«A menyasszonyhoz.»

Napernyők- ≡

és

≡ blouzokból

óriási választék feltűnő olcsó árban.

Függönyök, ágyterítők, mosókelmék, szövetek, harisnyák, nyakkendők.

Elismert legjobb minőségű

férfi- és női kész fehérneműkből

nagy választék, jó áruk legolcsóbb áruk mellett.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	730	950	—	—	450	—	858
Vásártér	722	931	*1114	237	420	638	854
V.-Velenceze	740	1000	1135	256	500	656	915
Rontó ↑	754	1014	1150	309	514	709	929
Püspök-fürdő	895	1025	1155	314	519	714	930
Félix-fürdő	817	1037	1209	328	536	728	951

Félix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő	820	1042	*1215	330	539	731	953
Püspök-fürdő	838	1100	1227	342	556	748	—
Rontó ↑	842	1104	1232	346	560	748	1000
V.-Velenceze	856	1116	1246	350	614	803	1013
Vásártér	912	1117	102	415	630	819	1020
Nagyvárad	905	1127	—	—	623	—	1023

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tulhalmozott raktára miatt **színes selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban kiárusít. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és színes rubakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérnemű, vászon- és asztalneműek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Shakspere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekírók-nak.

Shakspere összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekírók-óval azonos díszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekírók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakspere színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „TISZÁNTUL” kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsházát képezi a Magyar Remekírók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonkötésben 220 korona.

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRÓK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchényi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A „TISZÁNTUL” kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

- a) A «Magyar Remekírókat» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
b) A «Magyar Remekírókat» és Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
c) A «Magyar Remekírókat» és Shakspere műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekírókat» Shakspere nélkül 220 koronáért, fizetendő 8 koronás havi részletekben.

A nem kivándoroltatott törvény

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltéség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.